

ZEMLJA KOJE NEMA

Piše
Boris PAVELIĆ

Dužna država, ne Solar

Na prvi pogled, može se to činiti dobrom vijesću: Vjera Solar sljedećih pola godine neće morati državi davati trećinu mirovine kako bi isplatila 12 tisuća kuna sudskih troškova zbog izgubljene sudske parnice protiv MUP-a, Slobodne Dalmacije i optuženika za ~~ratne zločine~~ Vladimira Milankovića. No uistinu, to je samo nastavak državnoga vrijeđanja uporne usamljenice iz Siska, i nova prljava anegdota u jednome od sramotnijih poglavlja poslijeratne ravnodušnosti prema žrtvama rata.

Tko je htio, dosad je mogao znati tko je Vjera Solar: u noći sa 16. na 17. rujna 1991, njezina 19-godišnja kći Ljubica ubijena je snajperom u Sisku. Za majku, uslijedila su dva desetljeća nepopustljivosti bez presedana u potrazi za počiniteljem i nepokolebljive hrabrosti u hrvanju s nadmenom državom. Tužila je državu; izgubila spor. Sama je doznala ime navodnog ubojice, izgovorila ga javno pred sudom, i za to zaradila tužbu zbog klevete. Tužila je MUP i Vladimira Milankovića, jer je u novinama ustvrdio da je Ljubičin partner ubio njezinu kćer, i izgubila spor. Životna pripovijest Vjere Solar potresan je, heroički simbol uzaludne žrtve u sukobu s pokvarenom državom i ravnodušnim društvom.

Ako joj je itko pomogao, pomogla je sama sebi, i ponešto drugima. Motivirala je ostale civilne žrtve rata da dignu glas; na svoju je stranu dobila medije i nevladine organizacije. Ali država je okrutna kao i nekad, vladao SDP, vladao HDZ. Prošlog mjeseca pokrenuta ovrha nad trećinom mirovine to zorno pokazuje: dvadeset godina poslije rata, metode su ponešto promijenjene, ali progon nije prestao. 1991. ubijena joj je kći, 2013. država joj oduzima od mirovine jer se usudila boriti za pravdu. I bismo li sada trebali pljeskati kada se činovnici odluče odgoditi ovrhu na pola godine?

E, ne bismo. Milanovićeve je vlada u srpnju prošle godine, pritisnuta inzistiranjem Documente, usvojila uredbu kojom je navodno riješila problem. Ali - nije ga riješila. Uveden je imovinski cenzus, kao da je otpis sudskih troškova socijalna, a ne moralna i pravosudna odgovornost. Sada država, odgovorna za smrt Ljubice Solar i drugih ubijenih civila, procjenjuje ima li netko dovoljno da joj vrati sudske troškove za apriori nepravedne sudske postupke. To je ruganje pravdi i moralno ubijanje žrtava, često prožeto dahom etničkog čišćenja.

Stvari uistinu stoje ovako: nije Vjera Solar dužna državi, nego je država dužna Vjeri Solar. Dužna joj je istinu o smrti kćeri, ubijene u najsvežijoj mladosti. Dužna joj je odštetu, pravosudnu, novčanu, moralnu i emocionalnu. Dužna joj je provediva institucionalna rješenja da žrtve slične njezinoj neće proživljavati isto što i ona. Presedani postoje: Vrhovni je sud nedavno presudio u korist Jovanu Beriću, čiji su roditelji ubijeni u Varivodama 1995. Slučaj je usporediv: država je proglašena odgovornom, i mora isplatiti odštetu. Kako pojmiti, kako prihvatiti da živimo u državi koja s tolikim sarkazmom, s tolikom bezdušnošću, s tolikom hladnokrvnošću, oduzima novac, samopoštovanje i dostojanstvo građanima kojima su prije dvadeset godina ubijeni nevini članovi obitelji?!